

KİBAR REMZİ

Abdurrahman Günay

- Kahvenin üstü çardaklı, koyu gölgeli, nispeten sakin ve serin görünen dipteki masalarından birini gözüne kestirdi. Masa boştu. Oturduktan birkaç dakika sonra, bir adam kalkıp geldi yanına. Elinde bir günlük gazete, bir peçete ve bir tükenmez kalem vardı:

“Çok gürültücü masa! Okuduğumdan bir şey anlamıyorum.” dedi. “Müsaadenizle..”

“Müsaade sizin, beyefendi, buyurun lütfen!” diye, karşılık verdi.

Sonra, adam kafasını önündeki günlük gazeteye düşürdü. Kendini hararetle bir okumaya kaptırılmış görünüyor. Elinde kalemle ilan sayfasından dışı dokunur gördüklerini, önündeki kâğıt peçeteye not almaya çalışıyor ama tükenmez mürekkebi bitti bitecek, silik... Üstelik peçetenin de altı yumuşak olduğundan, bir türlü yazamıyor:

“Affedersiniz, düzgün bir kâğıt, kalem var mıydı sizde?”

El çantasını açtı:

“Alın şu kalemi, not defterini.” dedi adama. “Öyle zor olur.”

Uzatılan kaleme ve not defterine gitti eli:

“Hay sağ olasınız!” dedi. “Şimdi yazar, veririm.”

“İş için herhâlde!”

“İş...” dedi, keyifsiz. “Bulabilirsek...”

Ekledi:

“İş çok da uygun iş önemli olan...”

“Doğru dersiniz. İş dediğiniz, kişiye uygun olmalı.”

Kirli mavi önlüklü garson, kim bilir kaçınıcı kez doldurduğu tepsideki çayları dağıtıyor. Masaları sıralı dolaşarak yanlarına geldi:

“Çayyy!”

İki çay bıraktı masaya. İlanlardan başını alamayan adama da bıçkın bir dille takıldı:

“Daha çok ararsın, çok! Kibar Remzi!”

Kibar Remzi, sıfatına hiç yakışmayan bir üslupla:

“Yürü git işine, Davulcu! Germe adamı!” diye, karşılık verdi garsona.

Tabaktaki iki kesme şekeri çaya katıp karıştırdı bir süre. Sonra kalınca dudaklarını yuvarlayıp hatırlıca bir yudumu gürültüyle ağzına doldurdu. Bu arada, üst dudaklarını kapatan sigaradan sararmış bıyıkları çaya battı, çıktı:

“Siz, ne iş yaparsınız?”

“Ben, yeni emekli oldum. Millî Eğitimden...”

Durdu, yüzüne baktı:

“Öğretmensiniz, o zaman.”

“Değil, hizmetli!”

“Yani hademe!” diye sordu ya, utandı söylediğinden:

“Kusuruma bakmayın. Bizim zamanımızda öyleydi de...”

“Sakıncası yok. Dert etmeyin. Doğrusu, hademe... Müstahdem... Sonra sonra ‘hizmetli’ denir oldu. Alıştık biz de. Yoksa ha hademe ha hizmetli!”

Kibar Remzi, masadaki sigara paketine uzandı:

“Alabilir miyim?”

Paketten sigara çekip yaktı çakmağıyla. Sonra, yüzüne dikkatlice bakarak:

“Buralarda mı oturuyorsunuz? ”

“Kızım...” dedi. “Kızımı ziyaret için. İki sokak ötedeler... İzmir’den geldik, dün sabah.”

“Ne iyi! Torun torba var o zaman.”

“Yolda... Allah nasip ederse... Ancak Turgutlu’daki oğlumdan, yetişkin iki tane...”

Kibar Remzi’nin yüzü aydınlandı, sanki kendi torunlarıymış gibi:

“Desenize bir ayağınız Turgutlu’da, bir ayağınız Torbalı’da!”

“Eh, öyle sayılır. Allah acılarını, yokluklarını göstermesin.”

Sonra, durdu:

“Siz?” dedi, Kibar Remzi’ye. “Sizin de evlatlar, torunlar var mı?”

Kibar Remzi’nin yüzü allak bullak oldu. “Sormakla kötü mü ettim acaba?” diye geçirdi içinden. Susuldu bir süre:

“Uzun hikâye!” dedi, Kibar Remzi. “Hem var hem yok!”

Dökülüp saçılanı toplamaya çalıştı yine de:

“İnsan hâli...” dedi, kısık sesle. “Ne hayatlar var, yakası açılmadık. Ancak yaşayan bilir!”

Kibar Remzi, ortamın tedirginliğini anlamış olmalı. Başlangıçtaki ilgisiz tavrını gidermek için:

“Geç oldu ama... İsmiâliniz?”

“Sıtkı!” dedi. “Arkadaşlar Sıtkı Efendi, derler.”

Tokalaşmak için elini uzattı:

“Benim ki de...”

Sıtkı Efendi, uzatılan eli sıkarken gülümsedi:

“Biliyorum.” dedi. “Biraz önce...”

Devamla:

“İyi ama...” dedi. “Neden Kibar Remzi?”

Yanlış anlamaya meydan vermemek için de ekledi:

“Kibarlık adınıza yakışmadığından falan değil. Benimkisi sadece merak!”

Kibar Remzi, sözün kapısını araladı. Derinlere gitti bakışları, donup kaldı bir süre:

“Küçük yaşta gittim ben Almanya’ya. Kölün’de, Koypsitraser’de dayımın bir kuaför dükkânı vardı. Annem istedi gitmemi en çok. Dayıma söyledi durdu: ‘Buralarda hayta olacak oğlan, şunun elinden tut!’ diye.”

Durdu, bu kez izin istemeden paketten bir sigara çekip aldı. Elini siper edip yaktı. Sıtkı Efendi, soluksuz dinliyor:

“Orada uzun zaman kaçak yaşadım. Dükkânın ayak işlerine baktım. Kulağımı dört açıp gelen gidenden Almanca öğrendim. Mesleğin inceliklerini kavradım.”

Anlatımını kesti. Çay dolaştıran Davulcu'ya eliyle iki çay anlamında işaret etti. Davulcu:

“Geldiim!” dedi, önündeki masanın çayını bırakırken.

Sıtkı Efendi, Davulcu'ya:

“Bana çay vermeyin.” diye uyardı. “Bir ihlamur, limonlu mümkünse!”

Davulcu, ocağa seslendi:

“Yap bir ihlamur, limonu dalında!”

Kibar Remzi, bu kez şekerin birini dışarıda bırakıp karıştırdı çayını. Dudağını yuvarlayıp yudumlarken kirli sarı bıyıkları çaya battı, çıktı yine:

“Nerde kalmıştık? Ha, kuaförlük sanatını kaptım sonunda. Uzatmayalım; oturma izni, çalışma izni, meslek kursu, sertifikası derken biz, ‘Alamancı’ olup çıktık sekiz yılın sonunda. Bu arada bir de sevgilim oldu, Ulrike adında. Dövizle askerlik dediler; ödedim, onu da aradan çıkardım. Önüm açıldı, meslekte şöherrettim artık. Bayanlar, benim adımlı sorup geliyorlardı dükkâna. ‘Höflih Remzi’ye çıkmıştı adımlı yani ‘Kibar Remzi’ Almanca... Dayımlı başladı, benim oraya buraya takılmamı sorgulamaya. Aramız açıldı. Anneme yazmış: “Bu oğlan, işte şimdi hayta olacak! İşinde sebatsız. Geç yatıyor, geç kalkıyor; geç geliyor işe. Nerelere takıldığı belli değil.” diye. Ben de bunu duydum mu? Çarpıp çıktım kapıyı o zaman. Çıkış, o çıkış!”

“Dayınız?” diyor, Sıtkı Efendi. “Sizi kıskanmış olmalı!”

Gizli bir gurur ışığı yalayıp geçiyor gözlerini. Önemsemez görünüyor:

“Sonra...” diyor. “Vefatına kadar görmedim bir daha. Benim yüzümden annemlerle de kesmişti selamı. Ne zaman hastalığı ağırlaştı; gitmiş, annem sarılmış kardeşine, helallik istemiş! Neyse ki küs gitmediler birbirlerine, benim yüzümden...”

“Şimdi pişman olmalısınız.” diyor, Sıtkı Efendi. “Velinimetiniz sayılır. Üstelik dayınız!”

“Doğru dersiniz. Kan, deli akıyor damarda o zamanlar. Sol tarafına felç inmiş diye duyuydum. Gideyim, helalleşeyim dedimse de olmadı bir türlü. Yüzüm yoktu vesselam.”

Niye böyle davrandığını açıklamak için ekledi:

“Hem Ulrike sevmezdi onu. Beraberliğimize karşı çıkıyor diye. ‘Şileyht’¹ diyor-
du onun için. ‘Şayzı,² müll’³ diyordu. Görüşmemi istemiyordu onunla. Ben de
ağzımın tadı bozulmasın diye...”

Durdu, soluklandı biraz:

“Dayım, Muğla’da bir bahçeli ev alıp yerleşmişti memleketine; bense hâlâ Al-
man’ın acı ekmeği peşindeydim. Sonra...”

Dalıp gitti bir süre. Kederli bir soluk bıraktı, ta yüreğinden doğru:

“Çocuklarım oldu Ulrike’den. Büyüğü kız, ‘Hilda Rose’; küçüğü oğlan, ‘Helmut
Hakan’. Ben, onları Türk ve Müslüman terbiyesiyle yetiştirmek istiyordum; Ul-
rike ise Alman... Çocukların Türkçe konuşmalarından bile rahatsız oluyorlardı
kendisi ve ailesi... “Olmaz, Bay Remzi!” diyordu, bozuk Türkçesiyle ve aşağıla-
yarak beni. “Burası Almanya, burada her şey Almanca! Ne yapmak istiyorsun
sen?” diyordu. Aramız açıldı sonunda. Çocuklar da analarına ve çevreye uydu-
lar zamanla. Bana olan sevgi ve saygıları azaldı. Baktım, olmayacak; bir akşam
kahrettim her şeye. “Oğlum Remzi, sana gerekmez buraların acı ekmeği. Bas
git, ülkenel!” dedim.

“Keskin bir karar! Kolay olmasa gerek...”

“Kolay olmadı zaten. Yatıyor kalkıyor, memleketime dönmeyi kuruyordum.
Geride ne bırakmışım umurumda değildi.”

Sıtkı Efendi, doğrulamak için katıldı Remzi Bey’in vurgusuna:

“Eee, tabii; yılların emeği... Mal mülk vardı herhâlde!”

Kibar Remzi, eliyle boşluğu harmanlayıp “Hiç sorma!” dercesine onayladı Sıtkı
Efendi’yi:

“Ev, işleyen dükkân, bankada para... Ceketimi alıp çıktım derler ya, işte öyle!”

Devam etti:

“Allah’tan ana babadan birkaç tarla tokat kaldı da satıp belimizi doğrulttuk bi-
raz.”

“Ne varsa anada atada... Doğru dersin, Remzi Bey!”

Merakına yenilip sordu:

“E, çocuklar? Görüşmediniz mi hiç?”

1 **schlecht**: Kötü.

2 **scheibe**: Pislik, dışkı.

3 **müll**: Çöp, süprüntü.

“Bir iki geldiler yazları, Ortaca’daki dedelerinin yanına. Sonra, bu gelişler de kesildi Ulrike yüzünden. Ne ben aradım ne onlar arayıp sordu bir daha. Oğlan, elektronik üzerine okudu; bir cep telefonu fabrikasında teknisyenmiş şimdi. Belçikalı bir kadından kızı varmış. Kızım Hilda ise ‘sosyal hizmetler’ mezunu. Duyarım ki psikolojik danışmanlık yapar Essen’de, bir şirkette. Alman bir ‘dişefitsman’la... Nasıl derler, ‘iş adamı’ ile evliymiş. Onun da bir oğlu ve kızı olmuş. Yüzlerini görmedim hiçbirinin. Torunlarımın adlarını dahi bilmem. İşte, o derece...”

Hatırlatmak için, Sıtkı Efendi’ye:

“Hani sordun ya ‘Sizin de evlatlar, torunlar var mı?’ diye. ‘Hem var hem yok!’ demem bundandı.”

Sıtkı Efendi, hassaslaşmıştı:

“Zor bir durum.” dedi. “Bilmeden üzdümse sizi...”

“Ne münasebet efendim!” diye karşı çıktı, Kibar Remzi. “Nerden bileceksiniz?”

Gazeteden aldığı numarayı aradı Kibar Remzi. İlkin meşguldeydi, ikincisinde düştü aradığı numara. Kendini tanıttı, mesleki geçmişinden söz etti biraz. Bu gün gelip gelemeyeceğini sordu. Olumlu yanıt alınca telaşlandı birden. Sıtkı Efendi’den müsaade istedi, kalem ve not defterini iade ederken. Sıtkı Efendi, not aldığı sayfayı yırtıp verdi eline “Bakarsınız lazım olur tekrar.” diyerek. Uzandı, masadaki paketten iki sigara çekti bu kez büsbütün teklifsizce. Birini ağzına aldı, yaktı; diğerini kulağına kıstırdı, sonra içerim diye. Sıtkı Efendi onun konuşmalarından sadece İzmir, Eşrefpaşa’da bir peruk atölyesiyle görüştüğünü anlayabilmişti. Giderken çay kahve paralarını vermeye yeltendi ama fazla da ısrarcı olmadı. Sıtkı Efendi, “Olmaz öyle şey. Ben öderim.” dedi içtenlikle. O, kahveden çıktıktan az sonra; yan masadan, pişkin biri Sıtkı Efendi’ye dönüp:

“Bizim Kibar, sizi fazlaca külfete sokmamıştır umarım.” dedi, imalı bir gülümseyişle.

Sıtkı Efendi, şaşırılmıştı:

“Niye ki?” diye sordu. “Birbirimizle tanışıp hasbihâl ettik sadece. İçilenin lafı mı olur?”

Davulcu girdi araya:

“Sana da anlattı mı, hayat hikâyesini?”

Sıtkı Efendi, olup biteni anlama gayretinde:

“Anlattı kısaca. Doğrusu, çok da etkilendim anlattıklarından.”

Davulcu, güldü:

“Tembelin, kumarbazın tekidir.” dedi. “Yüz bulsa yol parası da isterdi. Buradaki herkes bilir onun huyunu. O yüzden yabancılara yapar numarasını.”

Sıtkı Efendi, duyduklarına inanamıyordu:

“Ya anlattıkları?”

“Külliyen yalan diyemem.” dedi, Davulcu. “Ancak çoğu düzmecedir.”

Sıtkı Efendi, çıkarıp verdi cebinden içilen çayın, kahvenin parasını:

“Buyur!” dedi gülerek. “Dinlediğim hikâyenin parasını!”

Yarı yarıya boşalan sigara paketini gömlek cebine koydu, ayağa kalktı. Merak ediyordu. Tam gideceği sıra dayanamayıp sordu:

“Ya size niye ‘Davulcu’ diyorlar, peki?”

Yan masadan bir kahkaha koptu. İçlerinden pişkin olan, Sıtkı Efendi’ye:

“Anlaşılan akıllanmayacaksınız siz!” diye takıldı.

Gülüştüler.